

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

SÜRELİDİR

7/5755

SAYI : B.02.0.007.00/ 2219
KONU :Yazılı Soru Önergesi

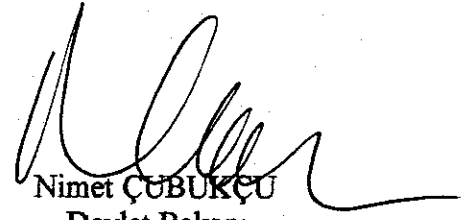
16.11.2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 28.11.2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/5755-9771/20691 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde Bakanlığımıza gönderilen Aydın Milletvekili Sayın Özlem ÇERÇİOĞLU'na ait 7/5755 esas nolu yazılı soru önergesi hakkındaki bilgileri içeren cevaplar ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı

Dağıtım:

Gereği :

- TBMM Bşk.Genel Sekreterliği
(Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
Ek: 1 Yazı (2 Nüsha)

Bilgi :

- Başbakanlık
(Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
Ek: 1 Yazı

**AYDIN MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖZLEM ÇERÇİOĞLU'NUN
7/5755 ESAS NOLU SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR**

Bursa'da bir markette ailesiyle alışveriş yapan 11 yaşındaki kız çocuğuna cinsel istismarda bulunduğu öne sürülen 78 yaşındaki 10 çocuk babası zanlı, tutuklanarak cezaevine gönderildiği haberini gazetelerden okuduk. Toplum rahatsız ve tedirgin eden bu davranışların her geçen gün artması içinden çıkılması zor bir hal almaktadır. Buna göre;

SORULAR :

- 1) Hemen her gün yaşadığımızı toplumu derinden sarsan cinsel saldırılar, tacizler ve çocuk istismarlarının önlenmesi adına bakanlığınızca yapılan bir çalışmanız var mıdır?
- 2) Cezaların caydırıcı olmaması nedeniyle yaşanan bu olaylar karşısında TCK'da bu tip suçların cezalarının ağırlaştırılması yönünde yeni bir çalışmanız olacak mı?
- 3) Son zamanlarda cinsel saldırıların artmasına neden olan etkenler bugüne kadar araştırılarak sosyolojik boyutuyla ilgili bir çalışma yapılmış mıdır?

CEVAPLAR :

Konuya ilişkin olarak Bakanlığımıza bağlı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünce verilen cevaba göre;

Töre ve namus cinayetleri ile kadınlara ve çocuklara yönelik şiddetin sebeplerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla kurulan Türkiye Büyük Millet meclisi araştırma Komisyonu Raporunda ve Çocuk ve Kadınlara Yönelik Şiddet Hareketleriyle Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi İçin Alınacak Tedbirler Konulu 2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesinde; Çocuğa yönelik şiddet konusundaki çözüm önerilerinin yaşama geçirilmesi hususunda Başbakanlık çocuk Esirgeme Kurumu koordinatör ve sorumlu kurum olarak belirlenmiştir.

Cinsel Dokunulmazlığa Karşı suçlar Türk Ceza Kanununun Kişilere Karşı Suçlar başlıklı ikinci Kısımında yer almaktadır. Türk Ceza Kanununda bu suçlar ayrı ayrı tanımlanmıştır. Ayrıca suçların nitelikli halleri de belirtilerek verilecek cezaların belirli oranlarda artırılabilceği hükme bağlanmıştır.

Konuya ilişkin olarak Bakanlığımıza bağlı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünce verilen cevaba göre;

Bu konuda Kurumumuzca yapılan çalışmalar;

✓ **Sokakta yaşayan çocuklar;** sokağı mesken tutan, günlük hayatının tamamını sokakta geçiren, yaşadıkları ortamlarda her türlü ihmal, istismar, sömürü ve kötü davranışa maruz kalan, aile veya yasal yakınlarıyla bağları kısmen ya da tamamen kopmuş, risklere karşı kendilerini koruyamayan, bir kısmı da yaşadıkları ortam ve geçirdikleri travma sonucu uçucu ve uyuşturucu madde kullanan çocuklardır. Anayasamız, Yasalarımız ve Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu açıkça, "çocuk ihmalî ve istismarı konusunda ivedi tedbirlerin alınmasını

öngörmektedir. Bu çerçevede 2828 Sayılı SHÇEK Yasanın 3. maddesinin (f) bendine eklenen 6. alt bent ve 1997 yılında çıkan 572 Sayılı Kanun Hükmünde Karamame ile sokakta yaşayan ve/veya çalıştırılan çocuklara hizmet vermek amacıyla Çocuk ve Gençlik Merkezleri hizmete açılmıştır. Çocuk ve Gençlik Merkezleri; eşler arası anlaşmazlık, ihmal, hastalık, kötü alışkanlık, yoksulluk, terk ve benzeri nedenlerle sokağa düşerek sosyal tehlike ile karşı karşıya kalan veya sokakta çalıştırılan çocuk ve gençlerin geçici süre ile rehabilitasyonlarını ve topluma yeniden kazandırılmalarını sağlamak amacıyla kurulan yatılı ve gündüzlü sosyal hizmet kuruluşları olarak tanımlanmıştır. SHÇEK Genel Müdürlüğü 1997 yılı itibariyle 1 Çocuk ve Gençlik Merkeziyle başlattığı hizmetlerini, 2008 Yılı Temmuz ayı itibariyle, 38 Merkez ve bu merkezlere bağlı olarak hizmet veren 6 Gözlemevi ile sürdürmektedir. Anılan tarih itibariyle 9354 sokakta yaşayan ve/veya çalıştırılan çocuğa hizmet verilmektedir.

✓ Ülkemizin de taraf olduğu Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 42. maddesinde yer alan "Taraf Devletler CHS'nin ilke ve hükümlerinin çocuklar ve yetişkinler tarafından öğrenilmesini sağlar" hükmünden hareketle 81 ilin Çocuk Hakları İl Çocuk Komite üyesi çocukların katılımıyla aktiviteler düzenlenmekte olup "çocuktan çocuğa" tekniği ile şiddetten korunma konusunda eğitimler verilmektedir.

✓ Cinsel istismara uğramış kız çocukları derhal korunma altına alınarak kuruluşlarımıza yerleştirilmektedir. Çocukların yaşadıkları travmayı atlatabilmelerine yönelik psikiyatrik tedavileri, kuruluşlarımızın sağlık personeline takip edilerek üniversite hastanelerinde yaptırılmaktadır. Profesyonel meslek elemanlarınca da psikiyatrik tedaviyi destekleyici, sosyal rehabilitasyon çalışmaları yapılmaktadır. Bu çocuklara yönelik çalışmalar yapan Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezlerinin tanımı 10.02.2007 tarihinde 2828 Sayılı Kanuna eklenmiş ve bu kuruluşların çalışmalarını düzenleyen yönerge 06.08.2007 tarih ve 64 sayılı Bakanlık Makam Onayına istinaden yürürlüğe girmiştir. Kasım ayı itibariyle 9 Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezi suç mağduru ve istismara uğramış korunma ihtiyacı olan çocuklara hizmet vermektedir.

✓ Genel Müdürlüğümüze bağlı olarak hizmet veren toplum merkezleri ve aile danışma merkezlerinde cinsel saldırılar ve çocuk tacizleri ve çocuk istismarlarının aileler ve çocuk mağdurlar tarafından fark edilmesi, önlenmesi, çocukların ve kadınların kendilerini korumayı öğrenmeleri yönünde eğitilmeleri, yaşanan bir taciz olayından sonra hukuki, psikolojik ve sosyal olarak konu ile ilgili neler yapılabileceği vb. konularının da yer aldığı pek çok program ve çalışma yapılmaktadır. Koruyucu-önleyici sosyal hizmetler kapsamında düzenlemekte olduğumuz bu çalışmalardan bazıları (Ailelere ve kadınlara yönelik) verilen Aile Eğitimleri (0-6 ve 7-19 Yaş), Baba Destek Programları, Kadının İnsan Hakları Programı, Anne Çocuk Eğitim Programlarıdır.

Bu programlar içerisinde ailelerin, kadınların bu konuda bilgi ve bilinç düzeylerini artırmaya, farkındalık yaratmaya yönelik eğitimler verilmektedir.

✓ SHÇEK Genel Müdürlüğü olarak 2006/17 sayılı "Çocuk ve Kadınlara Yönelik Şiddet Hareketleriyle Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi İçin Alınacak Tedbirler" konulu Başbakanlık Genelgesinin yayınlanmasının akabinde İl Sosyal Hizmetler Müdürlükleri aracılığı ile Aile Danışma ve Toplum Merkezlerine söz konusu genelgenin uygulanmasında gerekli önlemlerin alınması, ilgili tüm kurum ve kuruluşların işbirliği ile yeni ve daha etkili projelerin uygulanması için talimat verilmiş olup söz konusu merkezlerde diğer ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde

gerekli çalışmalar başlatılmıştır. Bu konularda toplumsal duyarlılığın yükseltilmesi, aile içi ve toplumsal şiddetin önlenmesi amacıyla yönelik panel, konferans vb. geniş katılımlı bilgilendirme toplantıları düzenlenirken, diğer ilgili kurum ve kuruluşlardan da katılım ve işbirliği talebimiz olmaktadır.

Genel Müdürlüğümüzce bu konuda çalışma yapılması Adalet Bakanlığından talep edilmiştir. Adalet Bakanlığınca düzenlenen toplantıya temsilci katılımı sağlanmış, cinsel suçlarla ilgili cezaların arttırılması hususunda Genel Müdürlüğümüzün düşüncesi dile getirilmiştir.

Bu konuda Türk Ceza Kanunun 103.maddesinin 2. fıkrasına ".... Bu fiilin 12 yaşından aşağı olan çocuklara karşı gerçekleştirilmesi halinde 15 yıldan 20 yıla kadar hapis cezasına hükmolunur." Cümlesinin eklenmesine ilişkin hazırlanan kanun teklifinin değerlendirilmesi amacıyla Genel Müdürlüğümüz ve Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü temsilcilerinin katılımıyla Adalet Bakanlığında 01.12.2008 tarihinde yapılan toplantıda söz konusu Kanun teklifinin olumlu mütalaa edildiği kararlaştırılmıştır.

26.09.2004 tarih ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi"ne ilişkin çalışmalar Adalet Bakanlığı tarafından yürütülmekte olup SHÇEK Genel Müdürlüğü çalışmalara destek vermektedir.

Çocuk ihmal ve istismar sayısındaki artış, toplumsal duyarlılığın artmasından ve tespitin hızlanmasından kaynaklanan bir artıştır. Geçmişte aile içi sorun olarak algılanan ve kimsenin tepki göstermediği şiddet ve istismar konuları, özellikle 5395 sayılı yasanın yürürlüğe girmesiyle kamu kurum ve kuruluşları arasında işbirliği ve koordinasyonu öngören bir bakış açısının yanında sokaktaki vatandaşa dahi çeşitli sorumluluklar yüklemiştir. Bu kapsamda mevcut sorunların daha hızlı bir şekilde ortaya çıkmasını kolaylaştırmıştır. Kurumumuzca bu tür vakaların tespitine yönelik 24 saat hizmet veren Alo 183 hattı, bilişim ortamda değerlendirilen her türlü e-mail başvurusu, bilgi edinme, Bimer başvuruları ve ayrıca basına yansıyan haberlerin ihbar olarak kabul edilerek müdahale edilmesi, her türlü risk ile karşı karşıya bulunan çocuklara yönelik Çocuk ve Gençlik Merkezleri aracılığıyla hizmet götüren mobil ekiplerin tespitleri vs bu vakaların daha hızlı ve yoğun bir şekilde tespitini kolaylaştırmıştır.

"Türkiye'deki Çocuklar İçin İyi Yönetim ve Adalet Doğru Projesi"nin bir alt bileşeni olarak "Türkiye'de Aile İçi Şiddet ve Çocuk İstismarı" konulu araştırma Jandarma Genel Komutanlığının Genel koordinatörlüğünde UNICEF'in teknik desteği sağlanarak yürütülmektedir. Bu araştırmada paydaş kurumlar Adalet Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Milli Eğitim Bakanlığı, SHÇEK olup araştırmanın saha çalışmaları tamamlanmış, istatistiksel veriler değerlendirilmektedir.

Saygılarımla.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı